

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 72 кор.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платиться з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми України до спону
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Під розвагу і за примір!

І прихильники і противники Ірландців признають їм одно: а то завзятість. Не єсть це нерозумна завзятість, обчислена лише на геройство. Це така завзятість яка викликає страх у їх ворогів — Англіїців.

В середу 25. мая Ірландці показали штуку. Їхня републиканська армія (такі є загальні згоди) виконала очайдушний напад на державний (англійський) цловий дім в місті Дубліні «Костоме гавз» в яким містилися всі важніші державні англійські уряди для цілої Ірландії і де були нагромажені документи англійського Правительства. Цей будинок можна було уважати за осідок англійського «генерального штабу» в Ірландії.

«Ассошіейтед Пресс», подаючи телеграфічну звістку про напад на цловий дім, каже, що цей напад був добре упрянований і взірцево виконаний, а це знак, що машина (ірландська) «добре намарована». О год. 1.40 пополудни около 70 людей з поміж перехо- дячих улицею незамітно увійшло всіма входами до будинку і обсадили всі бюра, приложивши англійським урядникам револьвер до грудей; тимчасом інші збирали книжки, документи, записки, кидали їх на коритари на купу, обливали принесеною зі собою

на англійських жовнірів, котрі по якімось часі приїхали узброєними возами на ратунок дому. Таксамо почалася стрілянина з вікон одного будинку. Англійські жовніри які прибули мусіли відстрілювати ся крісами та кулеметами, заки могли окружити горючий дім злізним перетеном, щоб не випустити заговорників, з будинку. Заговорники, з револьверами в руці пішли перебоєм проти кордону і багато з них згинуло в боротьбі. Деякі згинули в полоніні горючого дому. Але коли огнева сторожа прибула на місце будинку вже не мож було угасити. Він згорів майже до тла, а в нім всі документи. О ці документи власне розходилося заговорникам і вони осягнули свою ціль.

Ми нарочно подаємо тут докладний опис цієї безпощадної боротьби, так як її менше більше подавали телеграми. Тут треба додати, що англійське правительство змобілізувало всі свої сили в Ірландії, а головно в місті Дубліні. Треба признати, що Англійці також не уступають в завзятості і в справності і англійська поліція та військо боронить з геройською посвятою англійського «стану посідання» в Ірландії. А мимо цієї мобілізації і посвяти вони не могли переіткочити згаданому нападови.

Це один приклад ірландської готовости, сприту і розуму в боротьбі за волю.

У віторок 24 мая мали відбу-

ва, щоби Ірландію поділити на 2 часті — північну і полудневу і обом частям дати окремі парламенти. В полудневій часті мешкають самі Католики, отже всі Ірландці там одної думки. В північній часті (славний Олстер) є також протестанти, і задля цього британське правительство створило там окремий парламент. При вівторкових виборах голосованне не треба було переводити, бо там в кождім окрузі був поставлений лише один кандидат — кандидат републиканців — Шінфейнерів. Після закону в такому випадку не треба переводити виборів, а послами стають кандидати, котрі немають противників.

Що за чудова народа карність і солідарність! Не було там «груп» чи «парцій» — були самі чисті Ірландці. І ані один Англієць не відважився там поставити своєї кандидатури — хоч прецінь вони там є! Очевидно боялися мести населення.

Перед кількома тижнями зробили англійські жовніри напад на Ірландців в околиці міста Корку. Впрочім тих «рейдів» там повно. Сейчас по згаданім «рейді» в Ірландії якісь невідомі заговорники напали на кількадесят домів в Лондоні ночью і вимордували або бувших англійських полієменів в Ірландії, або якогось члена теперішних конетаблів. Загалом по кождім нападі англійської поліції приходить сейчас відплата — безпощадна відплата — зі

во, але розумі і холодна витревалість.

Українці ведуть визвольну боротьба за своє істнованне.

Чи ми се Українці розуміємо? Чи беремо собі з сего примір? Час прозріти! Пам'ятаймо: «Не пора, не пора всякому ворогови служити...! Ділом покажимо, що ми вірні сини Неньки України!!!»

«Америка».

Мовстанський рух на Україні.

ЗВІДОМЛЕННЯ

про повстанський рух на Київщині, Чернігівщині, Волні, Поділлі, Херсонщині, Полтавщині, Харківщині й Катеринославщині, за січень, лютий і березень 1921 року.

КИЇВЩИНА.

Отаман Мордалевич не почувши народився в Радомі, що я козацький віт.

Склад відділу хлопчини збільшало ти, 50 ч. кінноти, розвіреного паг- 2 гармати. Підчас цього щораз біль- шій скількість піхоти ч у кінці й йому шується. В складі відділу випростувався чоловік дезертирів з черво- мії.

Підтримують селяне з Студенців Кочерова, Воталівки, Рижова, Сололівки, Мотижина, Ходоркова, Сокольського (?), Котельні, Івенців, Андрусівки, Ромендорфа, Малина, Вишневича та Ігнатівки.

Військова діяльність відділу: На-

«Ассошіейтед Пресс», подаючи телеграфічну звістку про напад на цловий дім, каже, що цей напад був добре упланований і взірцево виконаний, а це знак, що машина (ірландська) «добре намарована». О год. 1.40 пополудни около 70 людей з поміж перехо- дячих улицею незамітно увійшло всіма входами до будинку і обса- дили всі бюра, приложивши ан- глійським урядникам револьвер до грудей; тимчасом інші збирали книжки, документи, записки, ки- дали їх на коритари на купу, обливали принесеною зі собою нафтою і запалили. Деякі з заго- вірників станули у вікні з револь- верами, щоби не допустити ніко- го до середини.

Тимчасом инша група заговір- ників увійшла до будинку огне- вої сторожі не дозволила їм ру- шитися з місця, поки цілий буди- нок не ста- нув в огни. Довкола цлого до- му стояла також незамітно сто- рожа ірландського республікансь- кого війська, яка почала стріляти

подавали телеграми. Тут треба додати, що англійське правитель- ство змобілізувало всі свої сили в Ірландії, а головно в місті Дуб- ліні. Треба признати, що Англій- ці також не уступають в завзято- сти і в справности і англійська поліція та військо боронить з ге- ройською посвятою англійського «стану посідання» в Ірландії. А мимо цієї мобілізації і посвяти во- ни не могли переіткнутити згада- ному нападowi.

Це один приклад ірландської готовости, сприту і розуму в бо- ротьбі за волю.

У вівторок 24. мая, мали відбу- тися в Ірландії вибори до ірлян- дського парламенту, а властиво парламентів. Хто пильно слідить події в Ірландії — а їх тепер варт слідити — той знає, що про- змагань Шінфейнерів до здвигне- ння самостійної Ірландії, видвиг- нуло британське правительство плян самоуправи для Ірландії («Гом-рул.») Щоби не допустити до цілковитої єдности ірландсько- го населення, британський парла- мент прийняв проєкт правительст-

кандидатури — хоч прецінь вони та е! Очевидно боялися мести населення.

Перед кількома тижнями зроби- ли англійські жовніри напад на Ірландців в околиці міста Корку. Впрочім тих «рейдів» там повно. Сейчас по згаданім «рейді» в Ір- ландії якісь невідомі заговорники напали на кількадесят домів в Лондоні ночною і вимордували або бувших англійських полісеме- нів в Ірландії, або якогось члена теперішних констаблів. Загалом по кождім нападі англійської по- ліції приходить сейчас відплата — безпощадна відплата — зі- сторони невидимої ірландської республіканської армії.

«Око за око — зуб за зуб». Не єсть це християнський спосіб, ані це людський. Але війна не знає людскости. Ірландці кажуть, що не визвольча боротьба. Тому нема пощади для гнобителів.

Кожний поневолений нарід по стороні борців за волю. Ук- раїнці дивляться на цю боротьбу як на взірць боротьби. Це не лише само завзяте та геройст-

Отаман Мордалевич не почувши народився в Радомі, що я козацький віті. шися моім бодем.

Склад відділу хлопчини збільшало ти, 50 ч. кінноти, роззвіреного па- 2 гармати. Підчас чв його щораз біль- цій скількість піхоти ч у кінці й йому шується. В складі відділу випростувався чоловік дезертирів з черво мії.

Підтримують селяне з Студенців Кочерова, Воталівки, Рижова, Со- ловівки, Мотижина, Ходоркова, Со- кольського (?), Котельні, Івенців, Андрусівки, Ромендорфа, Малина, Вишневича та Ігнатівки.

Військова діяльність відділу: На- пади на ст. Васильків, Мотовилів- ку, захоплення ст. Фастів і ст. Бровки з винищенням залог. Нев- дала спроба захопити ст. і м. Жи- томір, де розташовано штаб XIII. сов. армії.

Отаман Сірко, б. урядник укр. армії.

Склад відділу: 200 ч. піхоти. Є скоростріли. Підчас виступів число доходить до 500 чол. Повстанці ховаються в лісах і болотах між ріками Дніпром і Тетеревом.

В. Злотополец.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

Отаким способом, завдяки обопільній науці, світогляд Індіянина цілком змі- нився, а Микола з другого боку — при- бав до господарства багато таких річей, про які не міг і думати, коли б йому довелось жити на самоті.

Чінкадавін наприклад умів плести ду- же гарні рогожі. А що були вони не- звичайно густо і дрібно сплетені, задумав Микола пошити з них убрання. От- же навчився наш козак від Індіянина цієї штуки й по деякім часі наплели во- ни стільки рогож, що вистарчало їм зов- сім на вбрання для обох. Ох! якже ті- шився Микола новим одінням, а то осто- гадло йому ходити у важких, теплих шку- рах! Тепер одягав він шкуратяне вбра- ння тільки під час якої роботи.

Та не тільки рогожі змінив плести Чін- кадавін! Із волокна кокосових горіхів та- ріжних інших волокнувагих рослин умів він робити гарне прядиво й сукати міц- ні шворки, куди кращі і міцніщі за Ми- коліне мотузачча. Із прядива також ви- шлітав Чінкадавін незвичайно швидко

рибальські сіті. І оцим розважали свою нудьгу осінніми вечорами наші острі- вяне.

Підчас робіт Микола використовуючи кожну нагоду, щоб просвітити трохи ди- кунський розум Індіянина. Час до часу розказував Чінкадавіну про Бога Христа та Святих і про Київ-Печерську Лавру; иншим же разом оповідав йому про свою любу Україну, про її пишну красу, ба- гацтво та утиски чужинців, про свого батька, Товариство Низове, про походи, і з радістю спостерігав Микола, як роз- умний од природи Чінкадавін усе біль- ше й більше втрачує дикунських забобо- нів і непомітно для себе самого цивілі- зується.

Так проминув нашим острів'янам сліт- ний час осени. Вони навіть і не згля- нулись, як небо щораз рідше вкривалось оловяними хмарами й ясне, веселе сон- це на голубому блакиті щораз частійше до них уеміхалося. Настала весна. Нав- круги все ожило: і ліс і квітки — й море навіть стало веселіше грати хви- лями. Лагідний вітрець ледві чутно ко- лихав молоді, зелені листочки дерев.

Любо, так любо стало навколо! Наче сіті у гору піднявся нашим острів'янам! — Веселі й бадьорі взялися вони за ді- ло, яке почали ще в осени.

Чінкадавін, як мистець у будівництві човнів, почав випалювати стовбура

нем. Робота йшла швидко й так зручно, що аж соромно стало Миколі перед ди- куном, що йому — Запорожцеві, не спа- ло це на думку. «Та правда, хоча б і додумався був до випалювання човна, так вогню в мене не було!» — хитру- вав сам перед собою проворний наш ко- зак.

Проминуло два місяці тяжкої праці й човен був готовий. «Ото щастя, що Бог післав мені такого товариша», радів Ми- кола. «Відував би один Бог-зна скільки літ, а може й не судилося б мені спу- стити човна на воду.»

А тепера треба було лише міркувати про вітрила й гребки. Чінкадавін захо- дився плести вітрила з рогожі. Тимчасом Микола почав витісувати з твердого де- рева гребки. Обидва впорали зі своїм ділом майже одночасно. Човен був гото- вий. Та на нещастя місце, де працю- вали вони над човном, було доволі да- леко від берега. Щоб нести човна, або тягнути до води — не було й мови, бо був він дуже важкий. Тяжко закурився Чінкадавін...

Та навіщо ж козацька голова та дос- від? Не довго надумуючись, Микола зру- бив два округлі пеньки, обтесав рівно, підклав під човен та й почав його ко- тити до моря. Крок за кроком посували знайомі. Стежки, якими нерас і не два нані козаки човен до берега, а за два дві спустилися вже його на воду.

Що діялося в Миколіній душі, не мо- жна описати. Мрії, які плекав він стіль- ки літ, сповнялися: перед його очима на хвилях колихався байдак! Невимовна радість охопила козака: перед ним ізно- ву стелилися далека дорога! Перед ним мо- же воля й нове життя!

Тепера треба було набрати ще їжі, на- вантажити її на човен скільки буде мо- жна, а тоді гайла в щасливу путь! Та куди? Чінкадавінови веміхалися темні пятки на обр'ю — його батьківщина; Микола бачив у своїй уяві широкі стени України, Дніпрові кручі. Але туди було далеко, далеко...

Нешаслива плавба та горобина ніч.

Сіріло, як Микола зірвався з постелі. Край неба зайнявся блідочервоним полум'ям; тиша й спокій віщували чудовий день і цей день був днем зіт'язду. Щасливий, радісний день!

До мандрівки було все готово. Мико- ла вишов з Чінкадавіном із печері, спи- нився на недалекому горбі й поглянув в останнє на свою домівку, де стільки про- жив і стільки передумав у самоті, потім повів очима навкруги. Кожне місце, ко- жне майже дерево й куц були йому знайомі. Стежки, якими нерас і не два ходив, вилися між густою зеленню, під горою побачив черідку своїх любих лям,

Пітримують селяни з Чернобиля Хабного, Бобра, Красилівки, Обухівки, Іванівки, Кухарів і Шибеного.

Військова діяльність відділу: два вдалих нападів на ст. Бородянка (винищення членів Ч. К.) зруйнування залізничної колії коло ст. Коростень, знищення карного відділу в районі Шибеного.

Отаман Левченко, селянин.

Склад відділу: 100 ч. піхоти, половина з дезертирів червоної армії, 2 скоростріли.

Підтримують селяни з Злодіївки Тарасовичів, Демидівки, Н.-Петрівки і Гостомиля.

Ховається понад ріками Дніпром і Інавою.

Військова діяльність: Напад на патрулі коло Святошина (?), вибух моста через р. Унаву, оден напад на реkv. прод. відділ.

Отаман Волощенко (Юрій), був сотник української армії з Полтавщини.

Склад відділу: 300 ч. піхоти, 10 скорострілів. Була одна легка гармата. Склад відділу постійний. Організація військова.

Підтримують селяне з Глуховець Махнівки, Білилівки, а з Поділля селяни з Сальниць, Семків, Хмільного, Райгороду, Уланова та Холодківського.

Військова діяльність: Захоплення ст. Казатин з винищенням членів Ч. К., спаленням складів і залізничних валок. Зруйнування залізничного шляху коло Бердичева (3). Знищення двох кінних карних відділів, висланих з Бердичева.

Отаман Коленський.

Напад відділу: 100 чол. піхоти, скоростріли. Пітримують селяне Самгородка, Прилук, Іванівки.

Військова діяльність; Виключно залізничного шляху Кавака і Казятин-Умань. Отаманові Струку.

Отаман Струк, б. полковник. Напад на Київщині.

Склад відділу: 1.000 ч. піхоти з скорострілами і 4 гармати. Підчас великих виступів скількість повстанців доходить до 4.000 чол.

Піддержують селяне з повіту Басильківського, Сквирського, частини Канівського й Білоцерківського.

Військова діяльність: Напади на дрібні продовольчі реkvиз. відділи (4). В лютому був розбитий і тимчасово скінчив своє існування.

Отаман Багатиренко селянин.

Склад відділу: 200 ч. піхоти з скорострілами. Підчас виступів збільшується вдвоє. Підтримують селяне з Уманського повіту.

Військова діяльність: Виступає завше разом з от. Струком.

Отаман Чехович, б. старшина (ранга й армія невідомі).

Склад відділу: 200 ч. піхоти з скорострілами, кількість завше міняється (в лютому було всього 50 чол.)

Підтримують селяне Звенигородського повіту.

Військова діяльність: в лютому захопив м. Златополь і ст. Ново-Миргород. Зареєстровано 10 випадків нищення залізничної колії і 3 напади на прод. реkv. відділи.

Отаман Зеленчук, б. старшина укр. армії, з Черкас (справжнє прізвище Михайличенко).

Склад відділу: 200 чол. піхоти, 100 ч. кінноти і гармата. В складі

відділу багато старшин. Кіннота вся з дезертирів укр. сов. кавалерії. Користується широкою допомогою з боку населення Канівського і Черкаського повітів. Всі напади визначаються доброю підготовкою. Відділ виявляє виключну жорстокість (комуністів і агентів Ч. К. закопують живими в землю).

Військова діяльність: Захоплення на 5 день м. Черкас, і ст. Цвікове із знищенням бронепотяга „Український Комуніст“. Зареєстровано 9 нападів на карні та реkvізіційні відділи. В березні вів успішну боротьбу з совітською кавалерійською бригадою.

Отаман Матвієнко.

Склад відділу 400 ч. піхоти з 10 скорострілами і 1 легкою гарматою. Всі дезертири з Української рад. червоної армії.

Підтримують селяне Смілої, Бобринської, Ломового, Медвелівки, Прус, Янівки, Олександрівки і коло 25 хуторів. Має багато співчуваючих з червоноармейких залог м. Кременчука й Чигирин. Доповнюється дезертирами.

Військова діяльність: Захопив на 3 дні Чигирин, нераз підходив до

ЧЕРНИГІВЩИНА.

Отаман Довгаленко, бувший старшина добровольчої армії.

Склад відділу 300 ч. піхоти, 5 скоростріли (?). Більшість місцеві люде. Коло 20 ч. старшин. Є перебіжчики з червоної армії.

Підтримують селяне Остерського Чернигівського Козелецького й Ніженського повітів.

Військова діяльність: Завше виступи добре зорганізовані. Іноді відділ несподівано зникає. Зареєстровано за 4 місяці напади на м. Козелець, Остер Ніжин, ст. Бобрин і ст. Вересоч. Розлито два совітських полки й відділ Чернигівських курсантів.

Отаман Лошин, був. хорунжий укр. арм. Склад відділу 1000 чол. піхоти з 20 скорострілами і 2 гарматами. Складається з рештків української армії, дезертирів червоної армії та місцевих селян.

Має величезну популярність серед селян Чернигівщини. Відхилив усякі переговори з совітською владою.

Військова діяльність захоплення м. Чернигова й Ніжина, захоплення ст. Бахмач і Конотон. Зареєстровано 14 випадків розгрому прод. відділів і знищення 3 карних експедицій.

ВОЛИНЬ,

Отаман Тютюник (молодший), був. старшина української армії.

Склад відділу: 400 ч. піхоти, 250 кінноти і 4 гармати. Виключно з рештків української армії.

Підтримують селяне Проскурівського, Лятичівського і Ст.-Константинівського повіту і має піддержку на зовні.

Військова діяльність: Зареєстровано 12 випадків боротьби з продов. відділами, 5 випадків знищення карних відділів і постійне руйнування залізничного шляху. Вкінці лютого був оточений між Ст. Константиновим і Бердичевим і сильно розбитий. Рештки почасти перейшли кордон, почасти відійшли в північному напрямку.

(Далі буде.)

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

тюрмі на власній косі, не маючи сили переносити дальших мук завданнях її чрезвычайкою.

В Полтаві розстріляно директора „Українбанку“ Герашенка.

На Поділля большевицькі банди вбили відомого українського композитора Леонтовича.

В большевицькій тюрмі в Харкові померли від побою: Управитель накладні „Криниця“ Березняк, тов. міністра народного хазяйства УНР за часів Центральної Ради Стенко, українські соціалдемократи М. Ткаченко, Блохін, Бондаренко, Октивний і т. д.

Нема найменшого сумніву, що московські большевики поставили своїм завданням знищити цілу національно-свідому українську інтелігенцію.

Большевики кольонізують Україну.

Українська Пресова Служба повідомляє:

„Голос Росії“ з дня 18. мая доносить.

Совітський уряд звернув в сучасній хвилі цілу свою увагу на кольонізацію України. З північної Росії йдуть лавою транспортні московських селян до українських міст і сел. На основі розпорядку Київського і сполкома усунено з трьх Київських округів всіх мешканців з їх власних домів: вільні квартири призначено російським кольоністам. Було вже сказано, українські повстанці ведуть також проти московських кольоністів невмолимому боротьбу.

З країни сліз і горя.

У.П.С. повідомляє:

„Bulletin l'Union Internationale des secours aux enfant“ з 30 квітня містить звіт Глюра відпоручника цієї унії про життя українських дітей у Східній Галичині дуже сумне. Підчас своєї подорожі зі Львова до Зборова і Тернополя Глюр сконстатував, що поверх 30 сіл зникло з поверхні землі, а поля так поорані воєнними окопами, що прямо неможливо братися на них до управи. Польська урядова статистика виказує 134.000 зовсім знищених хат. Велике число дітей му-

Самгородка, Янівки.

Виключно шляху Кав'яка і Казятин-Умань. Саманові Струку.

Струк, б. полковник.

одився на Київщині.

Склад відділу: 1.000 ч. піхоти з скорострілами і 4 гармати. Підчас великих виступів скількість повстанців доходить до 4.000 чол.

Піддержують селяне з повіту Басильківського, Сквирського, частини Канівського й Білоцерківського (?) (120 сіл).

Військова діяльність; Захоплення м. Василькова (2) і околиць Києва тимчасове захоплення міст Білої Церкви, Сквири, Канева, Брацлава й Умані, Сприяючі бої з трьома совітськими дивізіями з складу XII і XIV армій. Відпустив мобілізованих до дому. Голова повстанського руху на Київщині.

Отаман Кінський.

Склад відділу: 50 ч. піхоти. Підтримують селяне з Маріївки, Монастирища і Соколівки.

Отаман Матвієнко.

Склад відділу 400 ч. піхоти з 10 скорострілами і 1 легкою гарматою. Всі дезертири з Української рад. червоної армії.

Підтримують селяне Смілої, Бобринської, Ломового, Медвелівки, Прус, Янівки, Олександрівки і коло 25 хуторів. Має багато співчуваючих з червоноармейких залог м. Кременчука й Чигирин. Доповнюється дезертирами.

Військова діяльність: Захопив на 3 дні Чигирин, нераз підходив до Кременчуга. Розбив 2 карні відділи.

Отаман Перенко, бувший старшина української армії (бувший полковник?).

Склад відділу: 300 ч. піхоти з 1 гарматою. Виключно з місцевого елементу, коло 40 чоловік старшин.

Підтримують селяне Канівського повіту, а почасти й Золотоношського з Полтавщини.

Військова діяльність: Виступає завше разом з отаманом Струком.

Військова діяльність: Зареєстровано 12 випадків боротьби з продов. відділами, 5 випадків знищення карних відділів і постійне руйнування залізничного шляху. Вкінці лютого був оточений між Ст. Константиновим і Бердичевим і сильно розбитий. Рештки почасти перейшли кордон, почасти відійшли в північному напрямку.

(Далі буде.)

ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

Криваві жнива чрезвычайки на Україні.

Українська Пресова Служба повідомляє:

„Українська Трібуна“ доносить під датою 15. мая: У Винниці вбито по приказу большевицького ревтрибуналу окружного лікаря Бровського, адвоката Анатоля Фастіля повішено, а членів кооператив Архангельського і Витошинського розстріляно. Жінка бувшого міністра У.Н.Р. Щириці повісилася в

що паслися на шовковій луці. І гак швидко дуло їх кидати!

Ще раз оглинувся, простягнув руку й шепотів тремтячам голосом:

»Працуйте й ви, дорогі лями, й ви, любі пташки, що розважали мене на самоті! І ти, блакитне небо, й ти, ясне сонечко, що сходило над моєю печерею й озолочувало її своїм промінням! Прощай і ти, струмочку, що гасив мою спрагу в час спеки! Прощайте свідки моїх думок, мого горя й нудьги, моїх радощів і туги!»

Похилив голову й журно-радісний пішов до байдака. А як минав останнє дерево, почув, як хтось кличе його. Здрігнув і побачив на гіляці свою улюбленицю-папугу, що кричала: »Тут живе Микола, Запорожець із славної України?« — »Ось був би і забув за тебе! Ходи, ходи до мене, мій любий птаху!« Папуга наче зрозуміла свого пана: злетіла з гіляки й сіла йому на плече. »Поїдеш зі мною, птаху, й там пригадувати мені відлюдний острів«, — сказав Микола й за хвилини кілька був уже в байдаку.

Був тридцятий жовтець десятого року перебування Миколи на острові, як наші острівчане панчули вітрило й байдак почав поводити одчужувати від берега. Та не пропанували вони й гонів кілька, як судно стукнуло об щось тверде й стало

на місці: це була підводна скеля. А що простяглася вона від самого берега, кризуючись гострим хребтом далеко-далеко в море, перепливати її було не дуже то безпечно. Тож не було іншої ради, як згорнути вітрило й пливати гребучи в противний бік, щоб обминути хребет підводної скелі.

Та ледві допливли наші мореплавці до місця, де скеля кінчалася гострим клином, як морська струя вхопила човен і погналала його на своїх рвучих хвилях в безвість.

Микола й Чинкадавін гребли з усіх сил, щоб вивести човен із струї, та дарма: непереможна сила несла легеньке судно стрілою вперед і беріг почав зникати їм з очей. — »Щось не добре коїть ся«, каже Микола до свого товариша, — »Як пожене нас отак далі, то втратимо з очей навіть і шпиль гори, що ген-ген мріє в далечині, а тоді хоч і вгхне розбурхана струя, однак не потрапимо ні вперед, ні назад.«

А нестримна струя гнала човен далі й далі. Надія на рятунок пропала. Нарешті рвучі хвилі вирвали з рук Чинкадавіна гребки, а Микола вже ледві міг гребти. Загибель була неминуча. Але складаючи свої гребки, Микола зауважив несподівано, що човен пливе не так швидко як раніше. Поглянув на плесо й радісна усмішка з'явилася йому на ли-

ці. Якрав на цьому місці струя розтілася: ширше й більш рвуче коліно прямувало на північ, а друге — спокійніше, яким саме тепер вони плвли, зверталося закрутом ізнову на південь.

»За гребки!« — крикнув Микола до переляканого Чинкадавіна. Зібравши останні сили, почали тепера наші мореплавці гребти проти струї. Противний до того часу вітер наче змілосердився над нещасними моряками й почав дути в протилежному напрямі. Вони нагнули вітрила й попливли. А тимчасом струя гнала човен щораз повільніше. Іще кілька хвилин і вони вирвалися з рвучих хвиль, випликипи на лагідне плесо моря. Микола важко дихаючи, не міг промовити ні слова. Лише веміхався радісно, дивлячись на Чинкадавіна, наче хотів йому сказати, що нічого вже боятися, що смерть, яка чпгала на них, минула.

Та за той час одбили їх хвилі від острова так далеко, що він чорнів як ледві вилна крапка.

Та не журилися цим наші моряки, отпочивши трохи, почали знову гребти зі всіх сил. Вітер гнав човен у східньому напрямі трохи навскоси до острова в якийсь час почав випрнати вершок гори на побережжю, за ним другий, третій. — »Сміливо вперед!« заохочував Микола джуру. — »Там жеде нас солодкий до сьогоднішній пригоді відпочинок.«

„Bolletin de l'Union Internationale des secours aux enfant“ з 30 квітня містить звіт Глюра відпоручника цієї унії про життя українських дітей у Східній Галичині дуже сумне. Підчас своєї подорожі зі Львова до Зборова і Тернополя Глюр сконстатував, що поверх 30 сіл зникло з поверхні землі, а поля так поорані воєнними окопами, що прямо неможливо братися на них до управи. Польська урядова статистика виказує 134.000 зовсім знищених хат. Велике число дітей мусить немов звірі мешкати в печерах, що повстали від гранатів або лежать в траншеях. Наслідком цих відносин шириться пошесть тифу і збирає щораз то нові жертви. Глюр роздав на місці гроші, одіж і поживу і діти були дуже цим владувані. Одначе поміч зовсім не вистарчаюча.

ФРАНЦУСЬКІ ОФІЦИРИ СЕРЕД ПОВСТАНЦІВ.

УПС. повідомляє; польські львівські часописи повідомляють що

А тимчасом шораз виразніше почали зарисовуватися скелі, а далі розпізнати вже можна було густу, темну зелень ліса. А як сонце кинуло останнє проміння на вершок скелі й почало ховатися за неї, причали папі моряки до острова. А коли вже вийшли з човна, почували себе щасливими як ніколи: небезпека була за ними!

Підчас нещасливої плавби не мали часу наші мандрівники навіть води напиться, а про їжу нема що й говорити! Тому голодні як вовки приїшли вони на березі та з справжньою насолодою почали вечеряти. Спочивши трохи затягнули човен у невеличку затоку й ледві живі вернули до Січі.

Другого дня за сніданком з'явив Микола балачку:

— »Чи була би у тебе охота, Чинкадавіне, іще раз отак погуляти по морю, як учора?« запитав він.

— »Хай Бог боронить!« — відказав джура, пригадуючи собі вчорашню пригоду.

— »Отже ти вирішив жити зі мною на цьому відлюдному острові аж до смерті?«

— »Атож!« кивнув головою Індіанін. — »Аби тільки був зі мною й мій старий бацько.«

(Далі буде.)

на 4. конгресі отаманів українських повстанчих відділів, було також двох французьких офіцерів, котрі втекли з большевицького полону і найшли прийому у повстанців. Тепер оба ці офіцери працюють в оперативному штабі повстанців і пильно виучують українську мову. Пізнавши обставини на Україні оба французькі офіцери задумують небавом виїхати з підпоручниками до Парижа в справі інтервенції для України.

СОВІТСЬКА АРМІЯ НА УКРАЇНІ РОЗПАДАЄТЬСЯ.

УПС. повідомляє: По донесенню „Української Трибуни“ 4 полки червоної кавалерії Буденного перейшли на сторону Махна.

ОРДЕРИ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

УПС. повідомляє: Совітський уряд впровадив ордери. Перший ордер призначено для автора помислу „праці по суботам безкористно для совітського“. Другий ордер одержав відомий голова „чрезвычайки“ Дзержинський за „його успішну діяльність в користь пролетаріату, бо він відтяв буржуазній апокаліптичній бестії голову“. Під цю хвилю розділюють також між військом ордери, одним словом большевики пішли цілком слідами „буржуазної бестії“.

ЕВЛОГИЙ ІДЕ ДО АМЕРИКИ.

УПС. повідомляє: „Голос Росії“ подає вістку, що б. Київський митрополит Антоній, відомий україножер, призначений московським патріархом Тихоном упрявляючим всіми православними епархіями за кордоном. Його заступником назначений єпископ Евлогий, котрий вже на днях виїжджає до Канади і північної Америки для поалагодження справ церкви і православних парохій. Як відомо єпископ Евлогий це приятель Др. Дудикевича і ненавидить все, що українське цілим серцем.

З КРИСОМ У НОГИ.

У.П.С. повідомляє: „Українська Трибуна“ повідомляє: Большевики з кожним днем кидають нові військові частини на

довгим списом гнетів без кінця. В цілому краю відбирають церкви, нема ні одної рідної школи. Нищать старі пам'ятники, старі образи. Церкви без опіки і в запустінню. Арештують людей без вини і причини. Українців при роздачі землі поминають. Підляше голодне, їсть хліб зі жолудя і нема помочі. Забороняють співати рідні пісні.

В резолюціях, які ухвалили збори, ставиться домагання до Поляків, щоби дозволено на затвердження товариства „Рідна Хата“ і Педагогічного Товариства, та на видавання українського часопису „Наше Життя“. Ставиться домагання на відчинення рідних народніх шкіл і української гімназії в Холмі, на припущення до шкіл українських учителів. В резолюціях говорить далі про забрання польськими властями ключів від церков, про насильне висвячування церков костели, про руйнування польським клиром священних книжок, православних образів, а навіть цвинтарів, про заборону церковних брацтв та про многи інші неправні насильства.

Холмщан непокоїть справа повороту емігрантів з Холмщини, яких викинула світова війна в глибину Росії і України. Вони домагаються щоби ці емігранти, повернули зі своїм добром до краю і щоби було їм признане право горожанства.

Найновіші вісти.

У Відні відбулась нарада. Ухвалено, щоби всіми силами старатися злучити Австрію з Німеччиною.

Англія від часу штрайку спроваджує вуголь з Франції, Бельгії і півн. Америки.

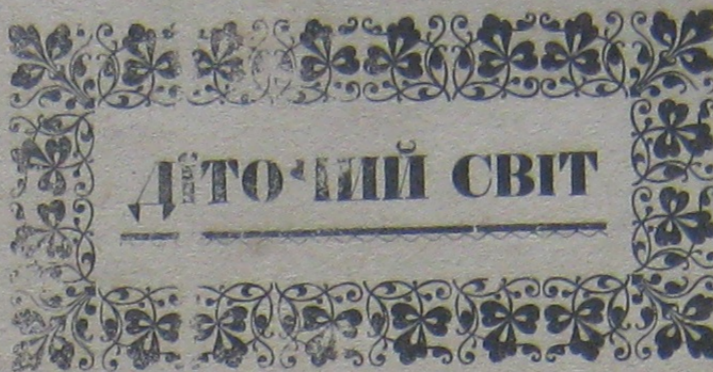
Англія заміряє згодитись з Ірландією. Видко вже її наприкрилась революція і борба Ірландців.

Пишуть часописи, що оселі французькі в Азії заміряють вчинити повстання.

В Німеччині деякі партії працюють, щоби повалити теперішній уряд.

Між Німеччиною а півн. Америкою прийшло до найстислішої згоди.

Доносять телеграми, що знаний

ДІТЧИЙ СВІТ

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

(Дальше).

Пустельник став один цвіт серпом, змовивши перед тим якусь молитовку а подавши Петрикови, сказав: То се той цвіт за яким ти вийшов шукати. Не вяне в твоїх руках, знак, що чиста твоя душа. Стратив би він свою силу, як би, борони Боже, нечистота споганила твою душу. Ба — особа, котру вилічи би ти сим цвітом, знов осліпла би, як би ти яким гріхом зогидив свою душу.

Ст слова вимовив пустельник дуже поважно, майже остро. Петрик зітхнув і відповів:

Добрий Отче, при Божій помочи буду стерігся вєсього злого, щоби ніяким ні найменшим гріхом не сплямити своєї душі. Я не хочу, щоби бабуся моя знов коли осліпла.

»Добре, дитино! Щось сказав, тримайся того в усім своїм житю. Вертаймо же!»

Вертали пньюшою доріжною. Вєла верлом скал. Як далеко, широко видно було ліс і скали і села. Петрик любувався тим усім. Ішов і весело щєбєстав о тїм, як то він, вернувши до дому, залічить бабуню і вєє розповість, що видав.

»Так,« сказав пустельник, танувши при одній скалі, прошу і наказую тебе, памятай на те, доки будєш жити, шо гріх то одинокє нещастє. З сим словом будь здоров, мій сину, най Бог проводить. Сюда в долину ідєш відтак над річкою скрутиш на право. Там будє хто з човном, перевєзє тебе тая покажє дальше дорогу.»

Петрик аж розплакався, працюючи з старцем, так єму вподобався. Та шо робити. Клакнув, попросив благословєньства. Пустельник зробив над ним хрєст і поцїлував в голову.

Тримачи при собі цвіт пустився Петрик в дорогу.

Українська я дитина,
Українці батько нєнька
Вітчина моя Вкраїна
Над вєє мені дорогєнька!

Цєго вжє було розлєченому вчителєви таки за багато!

— І ти, ти Томку! Ти також таке говориш! Ти-ж чєй жє Поляк, бо ти латинського обряду — кричав він по польськи, як ввєсь час говорив.

— Так, я латинського обряду але я не Поляк, я Вкраїнець — заявив сміло Томко Чорновус.

Учитель кинувся як опарений.

— Ти не Поляк. Стрївай, виєнемо з тебе гайдамацького духа — скрикнув він і хопивши хлопця за руку витягнув його з лавки.

— Лягай на крісло! — приказав.

Хлопєць аві рухнувся.

Лягаєш, чи ні! — крикнув учитель.

— Панє вчителю! Мене дома ні батько ні мати ніколи не били, то й ви мєне не смієте бити!

— Шо ти щє пащекувати будєш — скрикнув учитель і повалив хлопця на крісло.

Тут зірвавсь Степанко Горишний:

— Панє вчителю, не бийте його! Цє я тут винєн! Я його й усїх навчив цєго вірша й намовив до цєго — заявив він.

— Коли вжє вєчє треба, то бийте мене, не його.

— Ти! — зверещав учитель.

Так і знав, шо цє твоя робота, має мацькє насіння! Виходи з лавки, думу Хлопчина спокійно вийшов і г.

Цєй спокій хлопця не отямив, а він ще розлєтив учителя. Він із умєчє став бити його тростинкою. Та вєєн закусив зуби й аві не зойкнув.

— Не почувш мєєго зойку вми.

— думав він у душі — не почувш. Знай, шо я Вкраїнець, шо я вєзацький потомок. Не натїшишє моїм болєм.

Цє нїмє завєяття хлопчини збільшало ще лєть розвєшеного, розвїреного патриотника. Він бив і бив його щораз більше, щораз сильнїше, аж у кінці й йому самму не стало сил. Він випростував єй опустив руку з тростиною.

— Ну тепєр ужє може вилєтїть із тебе цєй гайдамацький дух — сказав учитель відсалюючи. — Вєтєв!

— Ні, панє вчителю, я був і буду Вкраїнець! заявив твердо хлопєць і глянув сміло вчителєви в очі.

Якась скажєна лєть обхопила вчитєля знову. Він кинувся на хлопця повалив

начений єпископ Евлогий, котрий вже на днях виїжджає до Канади і північної Америки для полагодження справ церкви і православних парохій. Як відомо єпископ Евлогий це приятель Др. Дудикевича і ненавидить все, що українське цілим серцем.

З КРИСОМ У НОГИ.

У.П.С. повідомляє:

„Українська Трібуна“ повідомляє: Большевики з кожним днем кидають нові військові частини на Україні. На днях прибуло до Шепетівки 5 ешелонів із 124. і 130. бригадами, котрі негайно відійшли на Звягель. Біля Чуднова в напрямі на Бердичів будують шанці. Те саме діється в багатьох інших місцях на Поділлі. Місцеве населення силою притягається до робіт біля окопів.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ БУВШОЇ ВРАНГЛІВСЬКОЇ АРМІЇ.

У.П.С. повідомляє:

В концентраційних таборах бувшої армії Врангеля Українці організувалися в окрему частину, що зірвала всі зносини з командою Врангеля і оголосила своєю суверенною владою владу У.Н.Р. Французькі старшини із симпатією відносяться до цієї національної організації.

З'ІЗД ПОВСТАНЧИХ ОТАМАНІВ НА УКРАЇНІ.

У.П.С. повідомляє:

Недавно відбувся біля Київа з'їзд отаманів всіх повстанчих груп України. В конференції взяли участь: Маруся, Добрий Вечір, Струк, Хмара, Палій, Чорт, Богатеренко, Лихо й інші. Предметом нарад було опрацювання спільного плану для боротьби проти большевиків. Порішено вести боротьбу малими силами загонами і приміювати найгострійший терор проти большевицької реалізації цих постанов з цілим розмахом.

Холмщина в польським ярмі.

Дня 4. мая ц. р. відбулися в Холмі українські збори, на яких обговорювано сучасне положення Холмщини під польською владою. Доклади делегатів з місць — були

дуже вуголь з Франції, Бельгії і півн. Америки.

Англія заміряє згодитись з Ірландією. Видко вже її наприкрилась революція і борба Ірландців.

Пишуть часописи, що оселі французькі в Азії заміряють вчинити повстанне.

В Німеччині деякі партії працюють, щоби повалити теперішній ряд.

Між Німеччиною а півн. Америкою прийшло до найстислішої згоди.

Доносять телеграми, що знаний ген. Троцький зарядив загальну мобілізацію від 18 літ до 45.

Між Греками а Турками борба ведеться далі.

З Бразилії.

Доносять часописи, що гриппа розпанується майже по цілій Бразилії. В Куритибі майже нема хати, де вона не була. Суть і такі доми, що цілі родини переходять сю слабість. Хоч заряд санітарний заявляє, що тепер ся хвороба не бере так много жертв, то всеж таки число померших збільшається. Добре булоби, аби кождий мався на осторожності.

В околиці Клевеляндія замешкала громадка бандитів, котрі задумують устроїти малу революцію.

В Рію шпиталі майже заповнені хорими на гриппу.

Говорять, що п. Нільо Песанья вибирається в дорогу, щоби поперти свою кандидатуру на будучого президента.

Пишуть нам, що дня 7. с. м. відбулось засідане виділу Т-ва ім. Т. Шевченка в оселі Іваї. На се засідане явився цілий виділ, та много свідоміших членів. Зроблено рахунок товариства, обговорено широко потребу будови Народного Дому; обговорено плян прийняття Достойного Гостя Ексц. Митрополита, а вкінці зроблено складку на бібліотеку. Се засідане справді показало, як нарід сей свідомий, який до доброго діла та як гортується, щоби до чогось прийти. Честь Вам за се! Є надія, що й овочі з тої праці будуть, бо всі разом мусять до добра прийти.

будь дорожній, аби тільки не вийти з долини. Сюда в долину підеш відтак над річкою скрутиш на право. Там буде хто з човном, перевезе тебе тай покаже дальше дорогу.»

Петрик аж розплакався, працюючи з старцем, так ему вподобався. Та що робити. Клякнув, попросив благословенства. Пустельник зробив над ним хрест і поцілував в голову.

Тримаючи при собі цвіт пустився Петрик в дорогу.

VIII.

Невдової станув Петрик над рікою. Треба перебраться через неї, та як? Та ось бач десь ні звідкись взялась дівчина з човном на ріці. Пливе просто до него. Врадувався Петрик, перевезе его. Причалила до берега і просить сама, щоби сів до човна. Сів радо у красний човник. Дівчина бере весло і відбиває від берега.

— «Видиться мені, щось дуже струджений,» каже прегарна молода перевізниця. «Видиш он-там гень-гень далеко замок — доплинемо до него тай там відпочнем собі. Нині іменини нашої княгині, господині того замку, побавишся з нами і розвеселиш. Сі цвіти, що в човні, то на вінці. Може ще нічо красшого ти й не бачив як чудово приберемо нами княгинині горниці. А княгиня сама дійсно не знайти такої другої на цілім світі гарної та доброї. Побачиш її — то сам пізнаєш. Дітей нема у неї, а любить страх діти, знаю, що прийме тебе як свого найлюбійшого сина і полюбиш. Щасте, печуване щасте чекає тебе, само накидаєсь тобі, як лишень зумієш скористати з него.»

Петрик не відповів на се ні словом. Не міг зійти з дива, почувши таке. (Далі буде.)

„Українська я дитина!“

(Оповідання з життя в Галичині.)

(Конець.)

— Наталька Задорожна!

Струнка білява дівчина підвелася, глянула сніми очима по клясі й осьміхнулася і дзвінким голосом почала:

Українська я дитина
Українці батько ненька,
Вітчина моя Україна, —

— Досить! зверещав учитель. — Це бунт якийсь чи що! — кричав аж півнів си — Я вам покажу!

— Томку Черновус — скричав. — Ну, ти чейже вже говорити-меш як слід бо ти Польк. Хлопець підвівся скоро й скоро почав говорити:

Це німе завзяття хлопчини збільшало ще лють розвуженого, роззвіреного патріотника. Він бив і бив його щораз більше, щораз сильніше, аж у кінці й йому самому не стало сил. Він випростувався й опустил руку з тростиною.

— Ну тепер уже може вилетить із тебе цей гайдамацький дух — сказав учитель відсалуючи. — Встань!

— Ні, пане вчителю, я був і буду Вкраїнцем! заявив твердо хлопець і глянув сміло вчителю в очі.

Якась скажена лють обхопила вчителя знову. Він кинувся на хлопця повалив його на земля й став копати ногами куди попало. І знову аж змучення спинило ці нелюдські знущання над невинним хлопчиною, що зімлілий окровавлений лежав на долівці.

— Встань! — кричав учитель. Та хлопець не рухався. Вчитель налякався. Сам підвів його і велів дітям принести води. Хлопці водою привели Степанка до пам'яті й повели в лавку. Учитель уже не держав дальше науки, лиш зараз розпустив дітей до дому.

Сумні невеселі виходили діти зо школи тієї школи, що мала ім батька й починку заступити! Гургом виходили й відводили Степанка аж до його хати.

Гордо й пишню йшов у середині гурту малий Степанко. Хоч скатований і покорований, йшов як побідник, свідомий цього, що своїм виступом станув він в обороні не своїй, а в обороні чести й слави українського народу, в обороні всего що українське. І другі діти гляділи на його з почесстю, як на героя, як на борця за рідну справу.

Так гляділо мабуть на його й світле Сонечко, що вже було гень високо піднялося й сипало з чистого синього неба золоте тепленьке проміння на ясні кучері хлопчини, неначе авреолею окружало його.

— Відваги, хлопче, відваги! Не дай бо це-ж я само обдарило ним Україну. Ще тоді як твої предки поклонялися мені як Дажбогові, ще тоді! Із мого золотого проміння й із чистої синяви небес вкався вже тоді ваш прапор! Не дай його збезчестити нікому.

— Не дам, ясно Сонечко, не дам говорили сині очі хлопчини, що йшов із відкритою головою оставляючи на іграшку вітрови жовті кучері. — Не дам і не дам, присягаю вам обоє небо й золоте сонце України!

— Не дамо, не дамо! — говорили й ясні очі других дітей, що товаришили Степанкові аж під його хату. — Не дамо!
А. ПОТОЦЬКИЙ.

CONSULTORIO CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araujo
Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.
Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães
Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.
Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.
При ліченю недуг крові уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.
Поза містом платиться від години.
GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

В. Кун і Син.
Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці вапнякових, купую всякі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.
W. Kuhn & Filho,
Guaçuavira Paraná

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.
S. HORVATCH
CURITYBA r Barão do Rio Branco 19 с. р. 187.

Др. Миреслав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.
Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.
Посторонніх слабих приймає на ліченю і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.
Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськiм шпиталі в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінкинам свої успішні лікарські услуги.
Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.
Prudentopolis — Paraná.
Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українськiм шпиталі. (Безплатно для бідних).

BEVAM AS CERVEJAS da ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246. TELEPHONE 454.

Atlantica Luzitana Curitibana — Porter
КЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???
ПИВА
ЯСНІ: Атлантика, Лузитанка, Гамбург, Куритибана, Паранаєсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах Демократа, Портер.
НАПИТКИ:
Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі-бон, ГАЗОВИЙ, Пивний, Абсент, М...

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА
Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципiю Іраті
Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.
Напитки ріжнородні. Скуповую герву.
На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланпушки до годинників іт.д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.
Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також ріжного рода матеріял, від найліпших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стязки, капелюхи солом'яні, в'язки до шиття, вишивання і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фуґети, славна паста «фаворіта», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ, КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі ріжнородні товари, які фазенда, армариньо — начиня, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.
Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІШІ.
Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

CASA „DNISTER“ de Kutchma & Dunetz.

Rua Visconde de Nacar — União da Victoria — Paraná.

КАВА З ФАБРИКИ S. JOÃO

— de —
ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — С. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншiм склепі.

Позір Українці оселі Прудентопільської!
Ваким маєте гадку іти в процес, або до суду

засуджено на 150 нагаїв і в трьох тижнях засуд виконано. (Свідок І.)
7. В ГОРОДКУ здерли польські жовнірі дня 26. червня 1919 р. з 27 полонених жовнірів шинелі, блузи, штани, обуву і забрали грошей на 7000 к., відтак обкладаючи їх нагаями гнали трапом разом з кіньми. (Свідок Т. С.)
8. У ВИСЛОЦІ ВЕЛИКІМ (повіт Турка), напали 24. січня польські легіоністи на село вночі, та поділивши на три партії по 100 людей почали стріляти зі скорострільів і серед загальної метушні рабувати. Тоді повбивали вони і порани-

Atlantica Luzitana
Curitiba — Porter

ЯКЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритиба, Параненсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демокрита, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі-бре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Одова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

Гавриїл Н. Шірес

КУРИТИБА

Площа Мунісіпал ч. 1—4
Скринка поштова ч. 74 — Телеф. ч. 172
Адрес телеграфічний: „Gabriel“

МАТЕРІЇ — АРМАРІНЬОС.

Продаж гуртовна.

Одинока фірма, яка спроваджує товари впрот з першорядних фабрик краєвих і заграничних.

Представитель фірми, М. Войтович, об'їжджав Парану, С. Катарину, Р. Гранде.

**НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОЙТОВИЧА**
у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рілничі, як також різного рода матерій, від найцанших до найдорозжих: касеміри, чисто вовняні пали, готові убрания, коפי, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солом'яні, нитки до шиття, вишивання і ручних робіт, зимові палі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фуґети, славна паста «фаворіта», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф'рб, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандьокова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz
Prudentopolis Parana

**СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЬКА**
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого неликого skleпу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у свелепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рілничого.

Купую герву-мате і інші продуктв хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого skleпу, який є завжди заосмотрений в різпородні фазенди, Seccos e Molhados, заліза, начинє кухонне і прочі знаряди рілничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH
Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Parana

Печатня оо. Ваїлянн в Прудентополи.

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —
ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — С. № 21 — Parana

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншій skleпі.

Позір Україні оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, то порадьтєся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, реєрєменти, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предлоїть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, тай і тано.

**УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС**

Поручаємо наш ново-отворений skleп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убрания готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продаєтьсє все танше, як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі продукта кольоніальні.

Пам'ятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанєм

Семчишин — Опушкевич & Спілка.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубання дерева до палива, як і до залізиці і дорментів. Платня: від метра дерева по 1\$500 на місци (у лісі); за дормента по 1\$600 так само на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголосуватись до Петра Новацкого. Nova Galicia — Estado S-ta Catharina.

13)

Кривава книга.

МАТЕРІЯЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

4. У **ВИННИКАХ** (повіт Львів). Прод. з 27 ч.) Польські жовнярі насилували там українські інтелігентні дівчата, хіба що котра могла викунитися. Вкуп виносив до 5000 корон.

5. В **ГАНЕВИЧАХ** позвизували польські жовнярі дітям руки, вигнали на толоку й казали пастиєся (ести траву), відтак гнали до ріки, як худобу до водопою.

6. В **ГГАВИШИНИ** (повіт Добромиль)

нях засуд виконано. (Свідок І.)

7. В **ГОРОДКУ** здерли польські жовнярі дня 26. червня 1919 р. з 27 пощених жовнярів шинелі, блюзи, штани, обуву і забрали грошей на 7000 к., відтак обкладаючи їх пагаями гнали трапом разом з кіньми. (Свідок Т. С.)

8. У **ВИСЛОЦІ ВЕЛИКІМ** (повіт Турка), напали 24. січня польські легіоністи на село вночі, та поділившиєся на три партії по 100 людей почали стріляти зі скорострільів і серед загалної метушні рабувати. Тоді повбивали вони і поранили много людей; між зраненими відоме нам назвише Гриця Сидомори, якого ранено лише в руку між тим, коли його служницю ранено тяжко. Раненого Сидомору ще, опісля інтерновано.

Рівнож інтернували в цім селі о. Шпильку, а його домівку й церков обрабували.

9. В **ГАЯХ ВИЖНИХ** (повіт Дрогобич), побили Поляки і інтернували майже всіх муштин.

10. В **ГРИНІВЦЯХ** побили польські війська тяжко без приводу Петра Глод-жака.

11. У **ГРИНЕВІ** (повіт Бібрка), польські жовнярі побили вагітну жінку Мадду Гула (Федя) по животі прикладами крісів так, що вона впала безтими на землю і поролила неживу дитину, яка мала розбиту головку і тіло повне синяків.

12. В **ДОЛІШНІЙ ПОСАДІ** (новіт Старий Самбір) буцімто доніс хтось легіоністам, що бачив маленького хлопця з крісом в руках і як він з того кріса ціпив чи навіть з нього стрілив. Легіоністи відрубали вказаному хлопцеві руки і викололи очі.

13. В **ДОБРІВЛЯНАХ** (повіт Самбір), побили польські жовняри так тяжко Анну Слюсар, що вона смертельно захворіла.

14. В **ДРОГОБИЧІ** арештувало польське військо вагітну жінку дідича (поміщика) Ольгу Криєкову. Нещасну провадили через місто побиваючи її прикладами крісів і пагайками та глузуючи з неї. Опісля замкнули її на першій поверсі в команді жандармерії, де польські старшини хотіли її насилувати. В розлучі ратуючи свою честь, скочила вона через вікно з першого поверха і зломилася собі ногу. Коли вже тяжко поговчена лежала на землі, то ще й тоді польські жандарми били її та кричали: «Вставай шельмо, тепер маєш Україну». Вкінці втягнуто її знова до будинку жандармерії. (Свідки І. В. і С. Х.)

(Далі буде.)